

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVIII. Ч. 214. Джерзі Сіті, Н. Дж., п'ятниця, 13-го вересня 1940.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 214. Jersey City, N. J., Friday, September 13, 1940.

VOL. XLVIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA.

FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВИЛКІ ВДАРЯЄ У ТРЕТЮ КАДЕНЦІЮ

РОШВІЛ. — Вендел Вилкі, республіканський президентський кандидат, сказав перед журналістами, що вкортці він виголосить одну з найважливіших своїх виборчих промов, яка буде присвячена третій каденції президента Рузвельта. Вилкі казав, що ця справа в надходять виборах є найважливішою. Бо коли раз вдасться переконати якомусь президентові, що він є необхідний і мусить бути при владі впродовж третього речинця, то тим легше йому вдасться переконати суспільність, що впродовж четвертого речинця він є необхідний. В той спосіб одна особа втрачає у суспільну силу до тої міри, що стає дійсним диктатором. А не треба забувати, говорив Вилкі, що президент сам не виконує своєї влади і обов'язків. Він має цілі рої своїх секретарів і особистих дорадників. Саме ці секретарі і дорадники є ще більшою загрозою для демократичного устрою, ніж сама одна особа президента. Сидячи довгий час при владі вони витворюють кліку, яким описує важко розставитись з владою і вони будуть задержувати її хочби недемократичними способами, казав Вилкі. Тому ця справа третього кандидатування Рузвельта така важна, казав він.

НОВИЙ ЗАКОН ПРО НАТУРАЛІЗАЦІЮ.

ВАШИНГТОН. — На зазив президента Рузвельта, щоб конгрес ухвалив цей закон можливо якнайшорше, палата представників майже без дискусії одноголосно ухвалила новий законопроект, на основі якого є певні обмеження для тих, що вибирають громадянські папери. Комуністи, нацисти і фашисти, які проповідують повалення теперішнього американського устрою, будуть недопущені до американського громадянства. Також будуть позбавлені громадянства деякі громадяни, що сидять довгий час за границею і є лиш номінальними громадянами.

РАДЯТЬ НАД ДЕМОКРАТІЄЮ.

НЮ ЙОРК. — Зїзд, зложений з 500 вчених, філософів, і духовних провідників, далі радив над тим, що таке демократія? В часі нарад виринуло до тепер десять різних поглядів на демократію і десять її різних дефініцій. Представники стислих наук твердили, що до демократії треба підходити з точки зору наукового погляду. Вчений Альберт Айнштайн заявив, що треба скінчити з релігією, зокрема з індивідуалістичним Богом. На нього накинули навіть жиди, релігійні провідники, і сказали, що Айнштайн не повинен з такою самопевністю висказуватись про Божі справи, про які він мало знає.

ЦІНИ НА МЯСО ПІДСКАКУЮТЬ.

ВАШИНГТОН. — Статистичні бюро консументів стверджують, що по цілих Злучених Державах Америки ціни на м'ясо в останніх часах значно підскочили. М'ясарні з Шікаго повідомляють, що ціни сезонове подорожіння і вкорткому часі ціни злетять до старого рівня.

ЗЛОЧИНЕЦЬ ШУКАЄ СХОРОНЕННЯ В ЦЕРКВІ.

НЮ ЙОРК. — Злочинець Віто Гуріно, який був передовим душегубом у злочинній „синдикаті“, що за запластою вбивав вказаних йому людей, в напівбожевільній стані забіг до церкви Ангела Хоронітеля на 21 вулиці і 10 евені та почав кричати, що кількох людей з його шайки слідкує за ним, щоб його вбити. Саме тепер прокуратор О'Дваер робить докознення над тою шайкою і справді деякі його свідки зазнали з рук душегубів смерті. Гуріно скригався довгий час перед поліцією і аж тепер, після його випадку в церкві, віддався їй в руки.

НОВИЙ ВИБУХОВИЙ МАТЕРІАЛ.

ДІТРОЙТ. — Хемікам на Сиракузькій Університеті вдалось винайти нову вибухову матерію, яка має страшну вибухову силу. Ця матерія зветься „діозонайд“ і в лабораторії вчені мусять бути дуже обережні з нею. Бо раз маленька капля експлодувала і знищила все, що було на столі, а кусок скла пробив барилку з водою у віддалі 15 кроків. Куля вистрілена з тої самої віддалі, не могла цього доклати. Нова матерія дуже небезпечна в теплій температурі, зате відпорна на потрясання. Її використають при національній обороні.

СТУДЕНТИ НЕ ЦІКАВЛЯТЬСЯ ВАЖНИМИ СПРАВАМИ.

НЮ ЙОРК. — Президент Смит Каледжу, О'Ніл, виголосив до 10,000 студентів, зібраних на Американ Камен, на Світовій Виставі, промову і в ній докорив студентам, що багато з них не цікавляться важними політично-суспільними питаннями, а навіть покпинають собі з тих питань, коли їх хтось порушить. Зокрема студенти не цікавляться тими течіями, які борються нині в Європі на життя і смерть та не дають, який буде вислід цієї боротьби.

ОБИДВІ ПАЛАТИ ГОДЯТЬСЯ НА ПРИМУСОВУ СЛУЖБУ

Представники обидвох конгресових палат, сенату і палати представників, погодились нарешті відносно закону про примусову військову службу. Обидві сторони поступились дещо з своїх домагань. Сенат згодився на реєстрацію приватного майна і на поборовий вік від 21 року життя до 35, зате палата представників мусіла згодитись понехати своє застереження відложити банку на два місяці, від дня проголошення закону. Набір війська зачнеться тепер відразу з днем підписання президентом закону. Обчислюють, що річники від 21 до 35 літ життя обіймають 16 мільонів чоловіків, з яких п'ять мільонів надаватимуться до служби. Однак із тих п'яти мільонів треба буде для армії в найближчій часі лиш 800,000.

РУЗВЕЛТ ЗА РЕЄСТРАЦІЮ МАЙНА

Президент Рузвельт виголосив промову до загального зібрання юні шоферів і погоничів і в тій промові порушив чимало політичних справ. Це його перша виборча промова. Рузвельт сказав, що одобряє законопроект реєстрації фабрик і приватних компаній. В цій реєстрації в дійсності нема нічого лихого і протидемократичного, казав він. Бо цей законопроект передбачає, що колиб котрась фабрика, яка може виробляти продукти воєнної потреби, відмовилася ті продукти виробляти і демонстративно нехтувала загально національними потребами, то вона буде примусово викуплена державою, або на якийсь час, за запластою, сконфіскована. За мирних часів, говорив президент, все існував подібний закон, який змушував деяких приватних власників за відповідною нагородою, яку признасть суд, відступати свою власність, що показувалась необхідною для вжитку цілого загалу.

БРИТІЙЦІ БОМБАРДУЮТЬ МІСЦЯ, ЗВІДКИ НАДІЮТЬСЯ НІМЕЦЬКОГО НАПАДУ

Бритійські летуни звернули тепер голівну увагу на побережжя Англійського каналу вздовж Франції, Бельгії й Голландії, бо там роблять тепер німці приготування до перепливу через Канал і нападу на Англію. Так принаймні англіїці припускають, беручи під увагу ті великі війська, що їх там німці тепер нагромадили, як теж і ті численні кораблі, що є на Каналі, а призначені, правдоподібно, до перевозу німецького війська. Бритійцям іде про те, щоб знищити якнайбільше тих кораблів, як теж нищити склади амуніції, нагромаджені на березі. Крім того бомбардовано й чисто німецькі міста. Комунікат згадує зокрема про німецьку пристань Вільгельмсгафен, якій завдано найбільшу шкоду. В пристані Бремен бомбардовано ті місця, де були сконцентровані військові частини.

ЦЕНТР БЕРЛІНА ЗНОВУ БОМБАРДОВАНИЙ

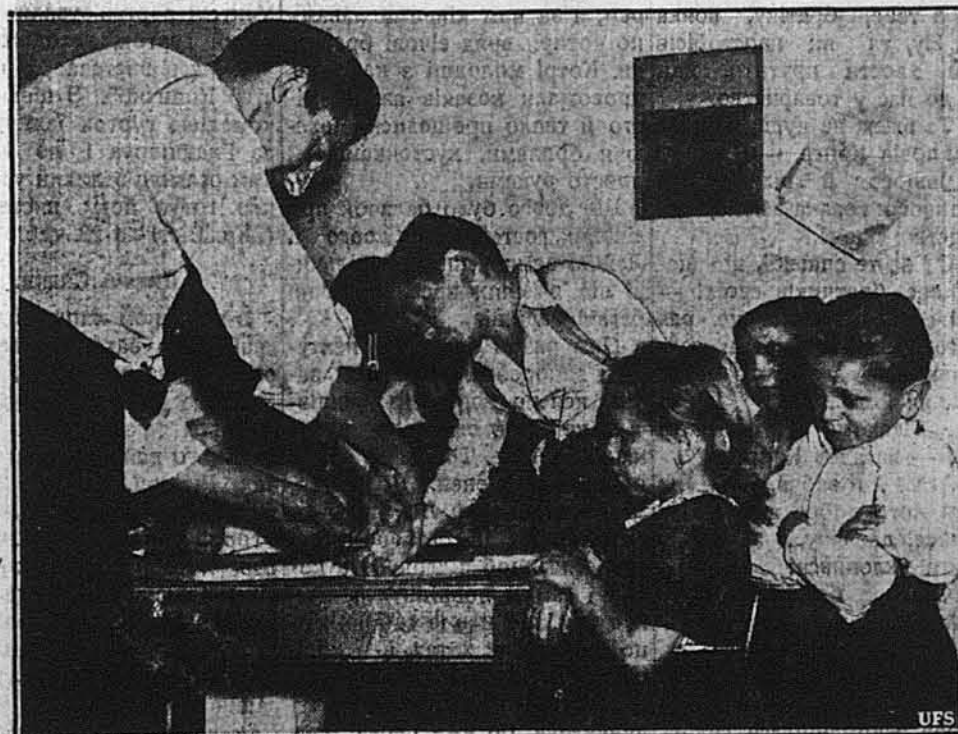
У відплату за нищення Лондону британці бомбардують день за днем німецьку столицю. Бомби, як видно з комунікатів, падають уже в саму середину міста, бо між місцями, які потерпіли від бомбардування, згадується зоологічний город і Почдамську залізничну станцію, що положені в самій середині Берліна.

БОРОТЬБА НАД КАНАЛОМ

З британських і німецьких комунікатів виходить, що найзавзятіша повітряна боротьба ведеться тепер над Англійським каналом, який німці хотіли опанувати, бо інакше не можуть думати про властивий напад на Англію. Це британці добре знають і тому саме того Каналу так завзято боронять. Тій боротьбі супроводжає ще й артилерія з обидвох боків. Як британці так німці стріляють ще й із далекосяжних гармат. Бритійці розбивають гарматами німецькі конвої на Каналі, а німці обстрілюють британське побережжя місто Довер, яке дуже потерпіло від гарматного вогню.

ЛОНДОН ПОСТІЙНО ДАЛІ БОМБАРДОВАНИЙ

Німецькі літаки далі кружляють над Лондоном і вишукують ті місця, де є фабрики. Через те, що ті місця найбільше тепер бомбардують, терпить найбільше найбільшій робітничий населення, що мешкає в сусідстві тих фабрик.

МАЛІ ЧУЖИНЦІ. — До федерального уряду реєстрації чужинців у Нью Йорку зголосилася оноди громадка малих людей. Це не були діти, але дозрілі жінки й чоловіки дитячого росту (ліліпути, чи, як їх в Америці звуть, „миджети“). Вони виступають на світовій виставі в Нью Йорку, а є між ними багато ненатуралізованих імігрантів. На образку: федеральний урядник власне знімає відтиски їх пальців.

ЧОРЧИЛ ЗАПОВІДАЄ ПЕВНУ БРИТІЙСКУ ПОБІДУ

ЛОНДОН. — Бритійський прем'єр, Вінстон Черчилль, представив британському народові й світові простою і ясною мовою положення Англії. Його остання бесіда повна страшною правдою про те, що жде Англію в найближчих днях. Він заповів, що вже наступний тиждень може бути рішальним, коли іде про судбу Великої Британії, стверджуючи, що це вже відоме, що Гітлер зібрав великі військові сили в Норвегії й на берегах Німеччини, Голандії, Бельгії й Франції, які захоче перевезти через Англійський канал, щоб з ними напасти на Англію. Значить, казав Черчилль, що іде тепер про таке знищення Англії, до якого змагали свого часу Еспанія з Великою Армадою, а по ній Франція з Наполеоном. Але як у минулому Англія знищила всі ті пляни і виїщила повним побідником, так нема сумніву, що те саме станеться і тепер. Бритійці свідомі того, що колиб програли, то пропалаб з їхньою програю і та цивілізація, яку вони визнають і боронять. Тому саме Черчилль взивав усіх сповнити свій обов'язок, щоб раз назавжди знищити те лихо, що його привів Гітлер, бо тільки тоді буде місце для свободи і замирення. Далі зазначив Черчилль, що німці будуть намагатись вдертись на англійську територію з різних сторін, можливо через Англійський канал, або з Норвегії через море на Шотландію, або можуть напасти на Ірландію і звідтам атакувати Англію. А можуть відразу заняти атакувати зі згаданих усіх боків.

НІМЦІ ПРО МАСОВІ НАПАДИ.

БЕРЛІН. — Нацисти заповідають, що тепер зачнуть скидати на Лондон 10,000 бомб денно. До того, як кажуть, признають 2,500 літаків, що бомбардуватимуть місто кожного дня чотирьома наворотами.

ЯПОНІЯ ПРО ДРУЖБУ З СОВЕТАМИ.

ТОКІО. — Консервативна преса вже явно заявляється за союз Японії з Советами, щоб таким чином скріпити положення Японії в її змаганнях здобути нові права на Полудневім морі. Цей союз мав би противагою проти „ворожнечі Злучених Держав“, що то, як пише преса, неродо глядять на зріст японської сили. Далі пишеться, що тепер як для Японії так і Советів „справа ясна“, бо обидві держави мають „спільні інтереси“, Японія на полудні, а Совети в Європі. Ось тому треба їм бути „в спільній дружбі“.

БОМБА В БУКІНГЕМ.

ЛОНДОН. — В королівській Букінгем Палаті вибухла бомба, що її скинув німецький летун. Бомбу вчасно завважено. Тому не було ніякої шкоди в людях, як вона вибухла. Королівська пара була в тому часі в Віндзор.

НІМЦІ РОЗСТРІЛЯЛИ ОБОРОНЦЯ ВАРШАВИ.

ЛОНДОН. — „Бритіш Прес Асоційейшен“ подає, що поставлено під воєнний суд бувшого президента Варшави Стефана Старжинського, відомого з оборони Варшави, коли її здобували німці минулого року. Старжинського мали розстріляти дня 1 вересня, себто в саму річницю німецько-польської війни. Мало це статись в німецькій концентраційній таборі в Дахав. Старжинський був відомий з боротьби за польську незалежність. Був і в Злучених Державах, відвідуючи їх в 1936 р. як делегат польського уряду.

ЗАБИРАЮТЬСЯ З БАСАРАБІЇ.

БУКАРЕШТ. — Уже відіхав з Басарабії перший поїзд, в якому була перша партія німців, що покидають заняту Советами Басарабію і їдуть до Німеччини, куди має відіхати дев'ятьдесять тисяч німців з Басарабії, а тридцять тисяч з Буковини.

НІМЦІ ДЯКУЮТЬ СОВЕТАМ.

БЕРЛІН. — В офіційнім звіті Німецького Державного Банку дякується СССР за те, що став Німеччині в цій війні в допомозі.

КОРАБЛІ НА ДНІСТРІ.

МОСКВА. — Заповідають, що з днем 19 вересня зачнеться корабельний рух на Дністрі, що був давніше границею між Советами і Румунією.

В ІТАЛІЇ ХВАЛЯТЬ ОТЦЯ КАГЛІНА.

РИМ. — Бувший секретар фашистської партії, Роберто Фарінакі, заявив, що о. Каглін „розуміє фашистські принципи“. Каже, що він заяв „сильне становище проти жидівської, демократичної пропаганди в Злучених Державах“, та є очевидно, „проти англофілів, на чолі яких стоять такі як Рузвельт і ренегат Фіорелло Ля Гвардія“. Далі, казав Фарінакі, о. Каглін бореться за „правду“. Він той, що назвав Мусоліні „найбільшим державним мужем світа, що замирился з Папою і спас європейську цивілізацію в Еспанії“, та сказав, що Італія є надією християнського цивілізованого світа“.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

3 Канада належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кождо зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. "Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

КРІВАВИЙ ДОСВІД

Страшні вістки напливають з окупованої москалями Галичини. Депортації, арешти, розстріли, евакуації цілих сіл — це тепер там звичайні явища. І переслідування релігії теж на порядку деннім. Не хочемо тут порушувати всім знані справи, ні не будемо бідкатися над долею українського села, дійсно трагічною. Хочемо зупинитися над іншим характеристичним явищем, а саме над долею тої нашої інтелігенції, яка почасти сама завинила свою клятву долю під большевицьким чоботом.

Хто обізаний з відносинами в Галичині, той не заперечить, що така інтелігенція там була. Не на те, щоб ворухити і розятрувати старі рани, а на те, щоб уникати в майбутнім тих самих фатальних помилок, згадуємо за те. Отже всім відомо, що в 1920-х роках було там досить українських інтелігентів, які отверто стояли на советській платформі. Не хочемо називати імен, але були професори, редактори, політики, що отверто захвалювали в слові й письмі советський "рай", ніким до того не змушуваний — ані ГПУ, ані революційний вердикт. От так просто обдурювали народ і себе з власної глупоти.

Кожний націоналіст знає, якою тяжкою була тоді в Галичині ідейна боротьба на два фронти — проти польонофілства і советофілства. Але ось здавалося, що дурійка минула, що Галичина по кривавім досвіді України — пізналася на большевиках. Але ні. Ледви вступили сталінські банди до Львова, як ціла хмара галицької інтелігенції, поети, письменники, політики, лікарі, музики, кинулися до ніг червоного диктатора зі заявами лояльності і обіцянками вірної служби.

Кажуть, що це було потрібно? Та, наприклад, чого було потрібно відомому і славному лікареві, вбиратися в тогу сталінських підлизайок і попихиватися, що є ріжниця, що в дійсності по обох боках інші порядки, закони, інші звичаї. Дивимося на прегарні ліси й полонини. Сонце пече, й вітер продуває. По обох сторонах кордону пасуться корови й вівці. Пастухи, — хлопці й дівчата, — з обох сторін, з Генерал-Губернаторства й Словаччини сходяться, балакають, виспівують. Всі однаково одягнені, однакові пісні співають.

Ні, треба признати що багато знайшлося в Галичині поприході большевиків, такого підлого елементу серед інтелігенції, який пішов на поклін комунізму в Москві, який в болото кинув своє ім'я і свою славу та які своїм прикладом потягли нещасний народ в обійми большевицької демагогії, які почали опльовувати гідними словами все святе для нації, а жовтоблakitний прапор — прозивати синьо жовтою ганчіркою.

Тепер, як надходять відомості, прийшла черга і на ті елементи. Як звичайно в таких випадках, Москва використала їх, а потім викинула на смітник, або "вивела в расход". Чи проливати за ними сльозу? Ні, над ними треба проливати сльози, яких ті елементи звели на страшну путь зради і запропачення. Ця інтелігенція про яку мова, не зважаючи на 20-літню практику на Україні, не вірила, що большевики такі, а не інші. Тепер отже на решті переконалися. Є чюди, яких може переконати лише власний кривавий досвід. Та коли за ціну цього досвіду советофілська, чи просто москвофілська українська інтелігенція переконається, що Москва є наш страшний і неблаганий ворог, що служба чи вислуга тому ворогові ніколи не поплачує, то тоді кривавий досвід Галичини всетаки марно не пропаде для України і її визвольної справи.

ВІСТІ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

На словацькому кордоні.

"Краківські Вісті" з 21. серпня містять опис подорожі до Словаччини. Беремо з нього такий уривок:

"Приходимо на вершок полонини і знаходимо кордонні означення. Стаємо. Розглядаємося на цю й на ту сторону. Назовні нічого цікавого, все однаково тут і там. По цьому боці прегарні ліси і полонини й по тому те саме. Та якось відчувається, що є ріжниця, що в дійсності по обох боках інші порядки, закони, інші звичаї. Дивимося на прегарні ліси й полонини. Сонце пече, й вітер продуває. По обох сторонах кордону пасуться корови й вівці. Пастухи, — хлопці й дівчата, — з обох сторін, з Генерал-Губернаторства й Словаччини сходяться, балакають, виспівують. Всі однаково одягнені, однакові пісні співають.

начкає, коли брешу! — говорив старий козак. — Добрий з тебе, братіку, воєва буй... Ну, та як наостобісе волам хвості крутити, йди знов до нас у товариство.

— Та вжеж не куди, батьку, — відповів Крига, — як до вас. Іншого й шляху для правдивого козака нема, як лицарство січове.

— От за те спасибі, що шануєш нас, братчиків своїх! — утішує полковник і ще раз пошоломався з новим лейстровиком. — А за того молодого... як його...

— Павлом Похилеком звуть, — нагадав Крига.

— Ага... я й забув, бач... Яж батька його добре знав... Не турбуйся, доглянь...

Крига вклонився: — Спасибі, батьку!... Прощайте.

— Ходи здоров, сину. Лейстровик вийшов, а старий почав збиратися в дорогу. І знов закоманилася голова на канівська вулиця цікавим міщанством, знову зачервонілася кармазинна, заряхла ясною зброєю та цяцькованою зброєю на конях, але цим разом не в безладді, як у звичайні дні: поперед їхав полковник із осавулою та писарем, а за ним кінними лавами по чотирі вершні братчики. Котрі молодші з канівчан, провожали козаків аж за місто й тепло прощалися, махаючи брилями, хусточками й просто руками.

Ще довго було балачок про січових гостей, ще довго й Лейба, замкнувшись у валькірі від власних кривих, лівих багаті барини.

Цим разом братчики, нехтуючи запорозьким звичаєм зачіпатися по дорозі за жидівські коршми, їхали, не зупиняючись ніде. Тільки в Росі понанували коней. До Чуті, минувши Чорний Ліс, прибули смерком і стали таббором серед села, щоб підгодувати коней і самим покріпитися, — хто тим, що мав із собою, хто по селянських хатах, а в кого ще бражчало в чересі — в жидівській коршмі. Але не впилися, бо вже перед світом мусіли бути на конях.

Полковник ще був у таборі, коли до нього підїхав конем Павло. Впізнавши старого, він зіскочив з коня, зняв шапку й низенько вклонився. (Д. Б.)

ють: ніяк не пізнати — котрі з цього, а котрі з того боку. Хлопці побачили нас і — раптово затихли, розкошившись, кожний на свій бік кордону. Тепер ми вже і пізнали, котрі "наші", а котрі "сусіди". Приходимо до цих "наших", випитуємо про що говорили з "сусідами". Відповідають не сміливо, вкінці кажуть, що ті ще тільки русини, а вони тут уже українці. Ідемо до сусідів. Наці йдуть за нами.

— Здравствуйте! — чуємо і не віримо своїм ухам.

— Слава! — поправляються пастушки, бо вони не знали були, що ми за одні.

І ось ми вже на Словаччині. Прикордонні села чисто українські. Найближче містечко Межлябріці — осередок цілого українського повіту. Є тут українська народня й горожанська школи. Урядова назва тих шкіл залишилася стара, їх називають — "русінські". Бачимо словацьке військо, жандармерію, поліцію, уряди. Слід зазначити, що, по упадку Карпатської України Словаччина багато помогла наймолодшій українській еміграції. В той час словаки тільки що були в початках організування самостійного життя і поборювали великі труднощі. Але українцями подана руку. Не відмовили допомогти, робили все, що було в їх силах.

На Горлицьчині.

Воловець належить до найбільш темних сіл горлицького повіту. Не було тут ніколи священників, ні учителів, які працювали над культурним піднесенням села. Темнота населення створила сприятливий ґрунт для москвофілства, яке тут закорінилося ще перед світовою війною. В 1927 р. село перейшло в 90% на православ'я. У грудні минулого року Воловець дістав двох учителів в особах м-ра Хомяка Данила й Перейми Евгена. З початку треба було побороти всякі перешкоди від освіти, які хотіли "русско-православного учителя". Поборовши перешкоди, учителі взялися за молодецьким запалом до праці. Праці було багато, бо школа була занедбана. Описав засновано кооперативу. Пан-отець Герасимів, місцевий православний парох, виступав проти кооперативу. Йому здавалося, що в селі має бути "православна" кооператива, а не "українська". Коли план з православною кооперативою виявив свою безглуздість, о. Герасимів задумував оснувати в селі філію катини німецької прикордонної сторожі. Зрештою, в селі таки заложили кооператив, завдяки кільком розважнішим господарям з п. А. Горбалем у провіді. У цьому у. р. учителі організували с. м. о. освітній гурток молоді. З початком квітня улажено Шевченківські роковини. Від того часу праця в селі пішла жвавіше. Учителі організували аматорський гурток, заходом якого відбулася вистава: "Пан майстер Копитко". З цією самою комедією гурток їздив до села Гладішова і до Пантної. Там осягнув великий успіх. Тепер готує нову виставу. — (Кр. Вісті" з 23. серпня).

Дитячі Садки.

З початком липня п. р. зорганізовано заходом Департаменту Українського Допомогого Комітету в Порохнику дитячі садки в таких селах порохницького району: в Гавачковичах, Ріплині, Хорові, Тиневичах, Чудовичах, Крамарівці, Угорці та Розборі Округлім. Дня 4. серпня відбулися в усіх зазначених селах місцеві пописи, а дня 11. серпня відбувся в селі Порохнику районний попис діточок з усіх дитячих садків та закоронки Сестер Службениць в селі Порохнику. Попис попередило Богослуження в каліці біля церкви. Описів відбулася дефілада дітей та всіх прихвильних перед членами Департаменту. Потім почався попис. Приявні з при-

емністю приглядалися виступам дівчорі поодиноким дитячих садків та збірним вправам і нагороджували малих виконавців якими оплесками. Під кінець о. проф. С. Шуляка подякував провідників дитячих садків за їх працю, що відбувалася не раз серед нагінки місцевих поляків, яких коле в очі все організоване українське життя. Свято закінчено відспіванням національного гімну і патріотичних пісень. Провід свята спочивав у руках учительки Тетяни Круба. — (Кр. Вісті" з 23. серпня).

Під Советами.

В ніякій державі село не знає спеціальних державних урядовців, які мали б відповідними промовами заохочувати селянство до праці, і яких село своїми податками мусілоб удержувати. Б о л ь ш е в и ц ь к е хліборобство видається неможливе без спеціально вишколеної зграї підготовувачів селянина. Кількість цих агітаторів вражальна. "Комуніст" з 1. серпня подає, що в бригадах Дніпропетровщини працює понад 10,000 агітаторів і пропагандистів. В колгоспах одного тільки Криворізьського сільського району політмасову роботу в полі ведуть 890 агітаторів, які об'єднані у 55 агітколлективів. Серед них 500 членів і кандидатів партії. До агітаційної роботи в цьому районі залучено ще 240 зоотехніків агрономів, учителів і медичинських працівників. Що й казати, цифри красномовні!

ХАБАРНИЦТВО

З нагоди постанови теперішнього французького уряду про обмеження жидів у призначенні до урядової служби ніби тому, що вони поширювали "грефтарство", відзивається Вестбрук Пеглер у синдикальній статті в газетах видавництва Скрипса-Гаверда з докором на адресу самої Франції. Він признає, що в Франції був "грефт", але французи самі на себе повинні звернути пильну увагу й вишукати причини прилюдної корупції. Він каже, що нечесність і корупція в прилюдному житті були признаками рідного французького характеру й "грефт" стався такою прилюдною установою у Франції, як ніде інше на світі, бо навіть американці, під тим оглядом, можуть у поунури хвилях, домагатися по-благжливого осуду в порівнянні з французами.

Цікаве, що то значить оце слово "грефт", яке українці почули щойно в Америці.

У великому словнику Вебстера слово "грефт" означає "дика галузка, що виростає з пня у дереві", далше, "нащеплена галузка". У переносному значінні слово "грефт" значить: "Поступок, яким хтось, особливо прилюдний урядовець, дістає підступом гроші тому саме, що він займає становище; також підступний хіс, сен, набутий таким способом".

Колиб це значіння грефту прирівняти до французьких відносин, то на підставі такого розуміння треба наклеїти напр. такі французькі практики: Посол до французького парламенту створив в своїй о-крязі свою власну "республіку", в якій він був малим президентом. Коли треба було іменувати в його окрузі якогось державного урядовця, напр. поштаря, суддю, професора державної школи, податкового возного, залізничного будинка — про все те мав знати посол наперед і або порушити вищій владі кандидата на таке становище, або його не допустити. Значить, кожен кандидат мусів забігати ласки посла, щоб дістати державну "посаду". Коли банкир хотів дістати дозвіл, на банк, він теж просив "ласки" посла. Загалом, в виборчій окрузі посла творилася мала держава, над

"Комуніст" з 3. серпня пише: "У вересні ц. р. відкривається у Львові державний історичний музей. Експонати для львівського музею зібрані з музеїв, які були колись в Закарпатті. Над систематизацією експонатів працює тепер бригада наукових працівників Київського Центрального Історичного музею. В цьому році у Львові будуть відкриті також перший в Україні етнографічний музей та меморіально-літературний музей ім. Івана Франка.

Довідуюся, що відомий Гельфанд, що був один час в большевицькому посольстві в Парижі і, як кажуть, приймав чималу участь в викраденні та вбивстві Кутепова, а потім перейшов був до большевицького посольства в Римі, де виконував обов'язки першого секретаря, а інколи й керував чимось посольства (у відсутності посла), був викликаний до Москви. Але того самого дня, як мав відїздити потягом на північ, полетів еропланом на захід, до Лібсбю. Як виявилось, він своєчасно запасся американською зоною для себе, для жінки й дочки, і тепер, разом з ними, мав податись, замість до Москви, до широкої Америки.

Як довідуюся з певних литовських джерел, у Литві, "вишполений" невідомо від кого, вже переведено більше як 10,000 арештів. Арештованих вивозять масово на схід, головним до пустельного Казакстану.

якою він був зверхником. А хто раз засмакував влади, не легко випускає її з рук. Отже, щоб утриматися на посольському кріслі, треба було кандидатів вжити всіх можливих засобів, щоб "переконати" своїх виборців, що він єдиний правдивий "заступник народу". Над таким "народним трибуном" влада французької республіки не мала сили, бо влада залежна була від парламенту, а посол був членом парламенту, отже був також і суддею у своїй власній справі.

Яких перепон зазнавали чужинні подорожні гості у Франції при різних брудках, те ж знають американці. А все те лише вказувало, що всюди панував грефт. Ніхто не вдовольнявся платнею, яку побирав за свою властиву працю, а хотів користати з нагоди й діставати хабари, або інші "дарунки" при всяких нагодах.

Підо впливом історичного грефту місто Париж славилось як осередок розпусного та легкого життя. Багатії з цілого світу діставалися до Парижа, щоб там загуляти. Для порівняння згадає Пеглер за Вашингтон та питається: "Що сказали американці, колиб так місто Вашингтон вставало таким життям та розсипало гниль по цілому світі?"

Що казали американці, колиб так і про Вашингтон почули такі слова, як про Париж, колиб прибували до нього: "Так, це Париж, а деж пагі жінки?"

Живемо в Америці серед дуже складних суспільних відносин: Від пуританської чистоти аж до паризького рознуздання. Український селянин, що колись сюди замандрував, не міг відразу визнатися на тім, що тут добре, а що зле. Під впливом складного прилюдного життя, а також і під впливом американського своєрідного "грефту" формувалася й характер українсько-американського громадянина. Тому, коли завважуємо недостачі в нашій громадянській праці, тремімо відразу визнатися на тім, що тут добре, а що зле. Під впливом складного прилюдного життя, а також і під впливом американського своєрідного "грефту" формувалася й характер українсько-американського громадянина. Тому, коли завважуємо недостачі в нашій громадянській праці, тремімо відразу визнатися на тім, що тут добре, а що зле. Під впливом складного прилюдного життя, а також і під впливом американського своєрідного "грефту" формувалася й характер українсько-американського громадянина. Тому, коли завважуємо недостачі в нашій громадянській праці, тремімо відразу визнатися на тім, що тут добре, а що зле.

С. ЧЕРКАСЕНКО.

ПРИГОДИ МОЛОДОГО ЛИЦАРЯ

РОМАН З КОЗАЦЬКИХ ЧАСІВ

ТОМ I.

(31)

Діло було зроблено. З багатьох місць на Дніпрі вже давно попливли на Ніз байдаки, навантажені мішками з борошном, під охороною братчиків, а тепер ще попливуть із Канева. Десь аж у Переводочній переймуть їх більші ватаги війська низового й, боронячи від татарських наскоків, перепроводять аж до луку Базавлуку на Січ.

Другого, по приїзді до Канева польного, дня вранці січовики вирушили з міста. Останнє, що почули, лахуючись нашивку в дорогу, це була звістка із старостанського двору, що польний вночі тяжко занедужав.

— Переймись, стерво, на бенкеті, — говорили, сідаючи коней, братчики, — панська кишка не запорозька — дуже тонка.

Тільки старий полковник знав, у чім справа: ще вдосвіта, як він тільки підїхав й викинув цілий глек сирівцю на похмілля, до нього добувся Крига й розповів йому те, що сталося, прохаючи прийняти під захист свій і протекцію молодого міщуха, що його зустрінуть братчики край Чорного Лісу. Коли полковник довідався, що це той самий парубок, що так добре жбурляв городовими козаками біля уряду кілька днів тому, був велим втішений, обіцяв свою поміч молодикові дуже охоче, а з усієї пригоди так реготався, що забув навіть ще зайвий раз вилаяти Кригу за зраду, як він казав, ненюки Січі Запорозької; навпаки — обняв його щиро й поцілував.

— А шкода, — нехай мені кудий біс у самісіньку твар

3 ДНЯ

ЗАСТАНОВЛЯЮТЬСЯ, ШО ТАКЕ ДЕМОКРАТІЯ?

В Нью Йорку розпочались минулого понеділка наради, в яких беруть участь передові американські вчені, філософи, та духовні провідники з католицької, протестантської і жидівської церкви. Завданням цих нарад є устатити основи демократії, вирівняти в ній ідеологічні розбіжності та надати їй одностійності. До цих нарад підготувались учасники цілий рік. А також після тих нарад вони будуть настановляти над проблемами демократії, щоб демократична ідеологія мала не лиш одностійну форму і розумово оправдання, але також мала ту саму динамічну розгонону силу, яку мають тоталітарні ідеології.

ВИДНО ТРЕБА ЗАСТАНОВЛЯТИСЯ.

Ці наради перш усього вкляють, що але поступають ті люди, які беруть демократію як щось статне, довершене, самозрозуміле і підносять протести, коли хтось над демократією дискутує і хоче в ній дошукатись конкретного змісту. «Не руш демократії, не застановляйся над нею, тільки вір в неї», кричать деякі демократичні «оборонці» і на адресу тих, що хотіли б надати одностійної розумової форми демократії говорять: «Ви фашисти, ви підкопуєте демократію; демократія це немов золота монета: вона має стати вартістю в руках чесних людей. Зате в руках шахраїв вона тратить свою первісну скількість золота!»

НЕДОМАГАННЯ ДЕМОКРАТІЇ.

Як ствердили деякі вчені на згаданих нарадах найосновнішою помилкою демократії було це, що вона не старалася гармонізувати релігії з наукою. Ріжні демократи і так звани «поступовці» випродовж довго часу уважали навіть за необхідне поборювати церкву і релігію та говорити, що релігія це опіум для народу, а церква це духовна тюрма, яка не дозволяє умові розвинути.

Такий підхід, себто відкидання церкви і релігії, знаменито промовував шлях для ворогів демократії, для диктатури, тоталізму, деспотизму. Коли ми глибоко вдумамось в моральні основи демократії і в права особистості свободи, то переконаємось, що ці поняття можуть бути оправдані виключно релігією і то вищою, Божою релігією.

ПОЩО ЛЮДЯМ СВОБОДИ?

Хто в перших роках большевицької революції був в Україні, або коринній Росії, той пригадає, що большевицькі агітатори захвалювали комуністичний режим менше більше в той спосіб: «Комунізм принесе щастя для людей. Це ствердили найбільші учені. Люди виступають проти комунізму? Їх треба присилувати до нього так, як малих дітей, які не знають, що для них добре».

Присилувати! Це був клич большевицьких деспотів. Шко жодна людина має власний смак і знаходить відповіді в відмінних речах — цього большевицькі деспоти не хотіли брати під увагу. «Яке право має хтось чогось іншого хотіти?» обурювались вони. «Ми знаємо самі, що для людей добре і хай це люди приймають, подобається це їм, чи ні. Чи не краще скасувати приватну власність, підчинити все під заряд держави, дати кожному чоловікові хочби скромний, але певний прожиток, вирвати з нього з корінем різні вірування і переконання, спинити його думки і волелі пориви, роздавити його індивідуальність, зате увільнити його водночас від журби про хліб наш щоденний, про те, де він має мешкати, як урядуватись, як причипурюватись». Ось таке заложення всіх суспільних деспотів.

РЕЛІГІЯ ЦЬОГО НЕ ДОЗВОЛЯЄ.

Коли ми відкинемо віру в Бога і позагробове життя, то не знайдемо буквально ні одного розумового аргументу, чому справді не здешити свободи духа і тіла заміну за забезпечення фізичного існування; і чому по большевицькому звичаю не накинати силою людям, наче дітям, того, що за добре для них вважає зверхній провід.

На перешкоді цього стоїть релігія. Одинока релігія. Вона каже, що Бог сам зрезигнував із всецілої контролю над чоловіком, щоб дати йому волю робити такі, чи сякі, вчинки. Провід Бога над чоловіком непримусовий. Чоловік може сам вибирати такий шлях, чи інший, добрий чи лихий. Може робити добрі, або лихі вчинки. Роблячи добрі вчинки чоловік може зазнати хвилювань прикроців. Але на далеку мету він виробляє в собі індивідуальність, скріплює свого духа і як індивідуальна душа цілість переходить по смерті в життя вічне.

Релігія була найголовнішою і одинокою оборонницею громадянських свобод, оборонницею демократії. А всежтаки чимало «демократів» відтучувало релігію, висмівало її. Ще й нині є осібники, які всюди виголошують доклади про демократію, але самі не вірять у Бога, є атеїстами та цей прилюдно чваняться, що вони — «нехристияни».

3 МУЗИКИ

ПОЧАТОК ВЕЛИКОЇ КУЛЬТУРНОЇ АКЦІЇ.

Дня 31. серпня в Торонто (Канада) відбулася урочиста Академія зприводу закінчення українських диригентських курсів, перших на американському континенті. Курси ці були влаштовані за ініціативою й старанням п. д-ра Павла Маценка, заходами Культурно-Освітньої Референтури УНО.

Я мав честь бути запрошеним на цю академію як почесний гість. Як раніш, так і на цей раз залишилось у мене враження від канадійських у-

країнців — саме приємне. Їхня ширість, уважність, суто-українська гостинність просто полоняють чоловіка й мені мимоволі пригадалися мої давні канадійські візити з Каледону, коли то ми зазнали то-го всього подосталь, разом з колюсальним артистичним успіхом. На цей раз мене цікавила справа диригентських курсів, бо це було здійснення моєї давньої ідеї, яку я так даремно старався заштити в Америці, але зустрічав завжди гарні слова, ласкаву неувагу та тихий опір. Тепер вона переведена в життя деінде й іншими трудами, але мені приємно було те, що я не помилюся, наглячи ті курси, бо необхідність їх, як видно, висить у повітрі. Те, що потрапив зробити п. д-р Маценко з своїми співробітниками, д-ром Козаруком і проф. Ковальським, заслуговує на найвище признання. Невпинна, тяжка, восьмигодинна щоденна праця на протязі двох місяців, при умові найбільшого старання, цікавості й уважливості з боку курсантів, зробили велике діло. Ті відповіді з теоретичних наук, які мені прийшлося почути на спеціально для мене влаштованому іспиті, та прекрасні практичні пописи в ділянці хорової диригентури на академічному концерті, показали наочно, на які добрі рейки поставлено справу. Кожний курсант здобув підстави, шлях і дороговказ для самоудосконалення у власній практичній роботі, українське громадянство здобуло музикально-освідомлених диригентів, а українське мистецтво гарних працівників.

Треба віддати честь старанням і відданості як лекторів, так і слухачів, а також свідомості й активності У. Н. Об'єднання, яке спромоглося на переведення тих курсів, без огляду на недовір'я й обережне ставлення деяких кол громадянства до цього нового діла. Але вже зтих промов, які прийшлося почути на прощальнім бенкеті, влаштованім для курсантів, ясно стало, що громадянство цілковито усвідомило важність, користність і konieczність курсів, що підготували кадри українських культурних працівників, так потрібних в ці страшний для української культури часи. Показалося, що громадянство всею душею попирає цю прекрасну ідею й має намір, не тільки морально а й матеріально підтримувати її далі, але цим разом ще й започаткує велику культурну акцію на широку скалю. Сердечні промови, подяки й побажання були виявом великого одушевлення усіх присутніх і це була найцінніша нагорода д-ров П. Маценка й його співробітникам, та їх слухачам курсантам. Загальне враження впливало в душу бадьорість, що благородна ініціатива й праця на культурнім полі знаходить повну підтримку і у провідників і у загалу... в Канаді. (Америко, де ти!?)

Тогож дня я бачив ще один доказ того, як канадійці уміють оцінювати працю своїх провідників і працівників на культурнім полі. Тогож таки дня Торонтоńska Громада СС, з нагоди свого приїзду до Торонто, влаштувала урочисту Службу Божу, панакхиду по своєму помершому диригенту, могому бувшому співакові й другові Юрію Гасанові та посвячення надгробника над його могилою. Церковний спів був гарний, сумна церемонія урочиста, а пам'ятник просто чудовий. Честь і слава канадійським українцям за їх уважливе й дбайливе відношення до культурної праці.

Д-р Олександр Кошиць.

Голки почато насамперед виробляти в Ниренбургу в 1370 році. В Англії виріб голки був відомий коло 1543 р.

ПИТАННЯ І ВІДПОВІДІ ПРО РЕЄСТРАЦІЮ ЧУЖИНЦІВ

Департамент справедливости Злучених Держав видав брошуру з питаннями і відповідями (по англійськи) про реєстрацію чужинців. Ця «брошура», як вказує Ед І. Гарисон, директор реєстрації чужинців, зладжена у формі питань і відповідей диятого, щоб висвітлити інтересованим особам програму реєстрації, про яку так часто приходять запити. Вона служить за доказник, однак вповні не інтерпретує закона реєстрації чужинців.

- Ось це є переклад тих 49 питань і відповідей, які є в брошурі.
1. Чому Злучені Держави реєструють і жадають відтиску пальців чужинців? Тому, щоб уряд Злучених Держав знав, скільки є тут чужинців, де вони перебувають і хто вони такі.
 2. Чи інші держави переводять у себе реєстрацію своїх чужинців? Так. Багато держав Європи вже від давна прийняли звичай реєстрації чужинців.
 3. Хто є чужинець? Коротко кажучи, чужинець є кожна особа чужинського роду, котра не прийняла громадянства безпосередньо або посередньо. (Про дальші висвітлення питання урядовця на своїй пошті).
 4. Хто повинен реєструватись? Всі чужинці незалежно віку. Чужинець, котрому минуло 14 років реєструється особисто і дає відтиск своїх пальців. Чужинці до 14. року життя реєструють родичі або опікуни і відтак не вимагають відтиску пальців. Чужинців хворих на тілі чи умі реєструють опікуни або наглядачі.
 5. Чи чужинець до 14. року життя мусить іти до реєстрації з родичами або опікуном? Ні.
 6. Коли чужинецька дитина осягне 14. рік, то чи мусить реєструватись особисто? Так, до 30 днів, і тоді від неї візьмуть відтиск пальців.
 7. Що треба робити у випадку, коли чужинецькій дитині має скінчитись 14. рік життя відчас реєстрації? Порядно, щоб така дитина зачекала з реєстрацією до дня своїх чотирнадцятилітніх уродин, а після того особисто зареєструвалася.
 8. Чи довге перебування в Злучених Державих творить громадянство? Ні. Чужорозець остає не-громадянином так довго, поки формально, безпосередньо чи посередньо не стане громадянином.
 9. Чи чужинець з першими громадянськими паперами обов'язаний реєструватись і дати відтиск пальців? Так. Такі особи ще не вважаються громадянами.
 10. Чи чужинець, перебуваючий тут на тимчасове візю, обов'язаний реєструватись? Так. (Читайте питання 17, 40).
 11. Коли хто набуде громадянство в часі реєстрації, чи обов'язаний реєструватись? Ні.
 12. Чи збігні та їх діти мають реєструватись? Так. Всі не-громадяни мусять реєструватись. (Читайте питання 4, 17, 40).
 13. Чи чужинецькі діти натуралізованих родичів, що набули громадянство підчас їх малолітності, мають реєструватись? Коротко кажучи, ні, але є певні обмеження, котрі можна знайти в урядових приписах на кожній пошті.
 14. Що повинен робити бущий громадянин Злучених Держав, котрий присягав на вірність іншому уряду? Він перестав бути громадянином і обов'язаний реєструватись.
 15. Коли чужинець хворий і лежить у ліжку, дома чи у шпиталі, як він зареєструється? Коли повідомлений о тім поштаймстер, то він дасть відповідне розпорядження, щоб реєстрацію перевести в місце перебування хворого.
 16. Коли чужинець перебуває в заведенню, як він може зареєструватись? Місцевий поштаймстер поробить у тім справі заходи для чужинця, перебуваючого в публічному заведенню. Урядовці чи завідателі приватних заведень повинні донести місцевому поштаймстеру, котрий поробить відповідні кроки для реєстрації.
 17. Коли чужинець має реєструватись і дати відтиск пальців? Коли чужинець знаходиться в Злучених Державих у дні після 27-го серпня 1940 року, і думає оставати після 26-го грудня 1940 року, мусить реєструватись перед або аж останнього дня реєстрації. Коли чужинець приїде до Злучених Держав після 27-го серпня 1940 і сподівається оставати тут поперх 30 днів, повинен реєструватись і дати відтиск пальців, перед упливом тих 30 днів, за винятком, коли він реєструвався і дав відтиск пальців у бюрі американського консуля, коли дставив візю.
 18. Де чужинець має реєструватись і дати відтиск пальців? На кожній пошті, першій або другій класі (включно з їх філіями), або на будь якій пошті у повитовім місті. По деяких околицях інші публічні місця можуть бути урядово призначені на реєстрацію. Якщо чужинець не може статись в урядовій реєстраційній бюрі, то може відатись до найближчої пошти, котра поробить відповідні заходи на його реєстрацію.
 19. Як чужинець може знати, котра пошта є першою чи другою класі? Про не може довідатись від будь котрого поштаймстери або листаря.
 20. Чи мусить чужинець реєструватись на пошті близько свого мешканця? Ні. Він може реєструватись на будь котрій пошті Злучених Держав, де тільки переводять реєстрацію.
 21. Як є кара за ухил від реєстрації? Грошова кара в сумі \$1,000, шість місяців в'язниці, або обидві кари разом.
 22. Як є кара за фальшиві звання підчас реєстрації? Можлива кара в сумі \$1,000, шість місяців в'язниці, або обидві кари разом, а також можлива депортація.
 23. Чи кари, вимінені у питаннях 21 і 22, відносяться теж до родичів і опікунів чужинських дітей? Так. До них пристосовується ті самі кари. (Читайте питання 4, 5, 6).
 24. Чи може чужинець наперед дістати формуляр з питаннями, на котрі обов'язаний відповісти при реєстрації? Так. Зразкові формуляри з питаннями реєстрації можна дістати на кожній пошті.
 25. Чи зразкові формуляри безплатні? Так. Всі папери та услуги у зв'язку з реєстрацією і відтиском пальців є безплатні.
 26. Чи платиться за реєстрацію і відтиск пальців? Ні. Реєстрація і відтиск пальців є безплатні.
 27. Як поступати з реєстрацією? 1) Дістати зразковий реєстраційний формуляр на будь котрій пошті. 2) Виповнити його дома чи дебає. 3) Занести виповнений kwestіонар на будь котру пошту в часі реєстрації, цього між п'ятнадцятим днем і 26-тим грудня 1940. (Читайте питання 17, 18, 19).
 28. Чи може хтонебудь зареєструвати чужинця? Ні. Кожний чужинець від 14. року життя мусить реєструватись особисто. (Читайте питання 5, 6, 7).
 29. Чи закон реєстрації чужинців відноситься теж до натуралізованих громадян? Ні. Тільки не-громадяни обов'язані реєструватись.
 30. Чи повинен реєструватись такий мешканець Злучених Держав, котрий мелевий свого громадянства? Так, якщо на протязі реєстраційного часу справа з його громадянством не внянється. Реєстрація не змінює громадянства.
 31. Як американський громадянин може кооперувати з програмою реєстрації чужинців? На жадання внянєнати справу реєстрації знакомих чужинцям і допомогати їм, щоб вони не були наражені на які неприємності або клопоти.

ПОВІДОМЛЯЄМО РОЧЕСТЕРСЬКІ ВІДДІЛИ УКР. НАР. СОЮЗУ: 36, 217, 226, 269, 289, 316, 343, 367, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ВСІХ УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНІВ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, 15. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 15, 1940)

У ПАРОХІАЛЬНІЙ САЛІ

303 HUDSON AVENUE, ROCHESTER, N. Y.

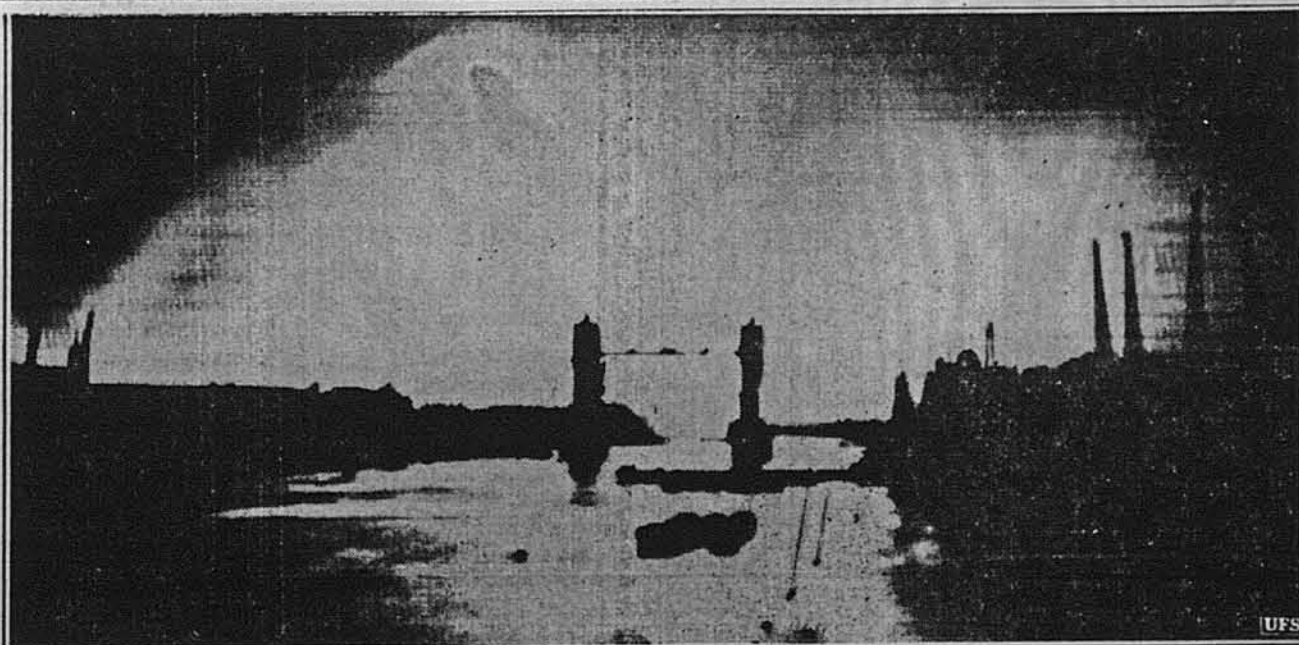
Збори зачнуться точно в 3. годині пополудні.

Просимо всіх урядників і членів прийти на ці збори. На зборах можуть бути привітані не-члени. В організаційних справах, а головню про те, як збільшити місцеві відділи, буде говорити головний представник М. Мурашко і окружний організатор Антін Малайчук. Головна Канцелярія У. Н. Союзу. 213-14

32. Як найкраще може чужинець кооперувати з властями Злучених Держав у переведенні реєстрації? Через вивчення зразкового kwestіонара наперед (читайте питання 24, 25, через можливу вчасну реєстрацію, а також через заохочування інших чужинців подібно поступати.
33. Чи може чужинець привезти з собою переводчика до реєстрації? Так. Коли чужинець не знає англійської мови, то може привезти з собою переводчика, але ним повинен бути хтось з його родини або приятеля. Пошта сама може дати переводчика, коли знайде потреба і можливість.
34. Чи може чужинець радитись крених, приятелів або громадської установи відносно питань до реєстрації? Так. Він може радитись кого хоче.
35. Чи може чужинець реєструватись поза урядовими годинами, коли цього вимагає його праця? Так, коли тільки будуть сприятливі місцеві обставини, то пошта поробить відповідні заходи для тої справи.
36. Чи подані чужинцем інформації будуть переховувані в тайні? Закон реєстрації чужинців приниує, що всі записки реєстрації і відтиск пальців будуть переховувані в тайні і довірно, а доступ до них матиме тільки той, хто дістане дозвіл на те від головного прокуратора Злучених Держав.
37. Як зможе чужинець доказати, що він реєструвався? Кожний зареєстрований чужинець дістане реєстраційну карту, котра послужить за доказ його реєстрації.
38. Чи чужинець стає громадянином через реєстрацію? Ні. Реєстрація ніяк не змінює стану громадянства.
39. Як довго забере зареєструватись і віддати відтиск пальців? Реєстрація одної людини не повинна забрати більше часу як від 20 до 30 м'нут, якщо наперед виповнено зразковий формуляр вповні та поправно. (Читайте питання 24, 25, 27).
40. Які обов'язки має чужинець, родичі або опікуни чужинців, після реєстрації? Закон реєстрації чужинців з 1940 року вимагає, щоб тут замешкалі чужинці доносили про кожну зміну свого помешкання до п'яти днів від такої зміни. Інші чужинці, цього тости, студенти та прочі, котрі приїхали до Злучених Держав на тимчасовий побут, мусять подавати свою адресу кожних три місяці, незалежно чи змінять свої адреси, або ні. Друковані формуляри для тих цілей можна дістати на пошті.
41. Яким карам підлягають ті, що заведвають повідомити Іміграційне і Натуралізаційне Бюро про зміну свого адресу? Грошовий карі в сумі \$100, 30 днів в'язниці, або обидво карам нараз.
42. Чи чужинець має донести теж про зміну адреси свого заняття? Ні.
43. Чи чужинці на Алясці, Гавайях, Пуерто Ріко і Вірджин острвах або-язані теж реєструватись? Так. Там процедура реєстрації є така сама, як у Злучених Державих.
44. Чи филиппінці обов'язані реєструватись? Филиппінці у Злучених Державих, коли не-громадяни, обов'язані реєструватись. Филиппінці на Филиппінських островах не потребують реєструватись.
45. Чи реєстрацію на пошті будуть переводити публічно? Поштаймстери так зарядять, щоб реєстрацію переводити зовсім приватно.
46. Чому чужинець, перебуваючий тут нелегально, має реєструватись і тим чиним себе видати? Є причини, чому такий чужинець повинен реєструватись. Коли не зареєструється, то а) підлягає переслідуванню, грошовій та в'язничній карі; б) ставить себе у таке положення, що головний прокуратор, після іміграційних законів, має право відмовити йому тут дальшого побуту і приказати його депортувати; в) так собі-тим пошкодити, що ніколи не зможе стати тут громадянином, і д) наразити себе тим, що проти нього можна буде приміняти інші закони Злучених Держав. Багато нелегальних чужинців, котрі прибули до Злучених Держав перед 1. липня 1924 року, можуть зазгадуватись після закону з дня 7-го серпня 1939 року).
47. Коли чужинець не може відповісти на питання вповні або вчастин, то що тоді йому робити? Кооперувати, не зваяжуючи на всі зусилля, не може дістати про себе потрібних інформацій, то тоді на питання може відповісти словом «не знаю».
48. Як не питання, на які всі чужинці, котрим минуло 14 років життя, мають відповідати? Тих 15 питань, деякі з розділами, є такі: 1) Ім'я і назвище вповні, на яке прийхав до Америки, прибране, вучиле, а коли жєнщина — то таке дівоче. 2) Адреса мешканця. 3) Місце і дата уродження. 4) Державна принадлежність або підданство. 5) Пол, стан і раса. 6) Опис особи. 7) Місце і дата останнього приїзду до Америки, як прийхав і був допущений. Дата першого приїзду до Злучених Держав. 8) Як довго мешкає у Злучених Державих і як довго ще думає перебувати. 9) Заняття і працевдаєць. 10) Приналежність до клубів, організацій або товариств. 11) Військова або флотна служба. 12) Стан громадянства у Злучених Державих (перші папери, тощо). 13) Близькі крени у Злучених Державих. 14) Кримінальний рекорд. 15) Зв'язки з організаціями, котрі вповні або частинно вилізвають на політичну діяльність, форму правління або державну господарку чужого краю.
49. Які питання будуть ставлені родичам і опікунам чужинців, нижче 14 років життя? Всі питання, крім 6, 10, 11, 14 і 15. На питання 9, родичі чи опікуни подасть своє ім'я і назвище, адресу і заняття. На питання 12, подати державну принадлежність родичів чужинецької дитини, згідно з інструкціями.

УВАГА! УКРАЇНСЬКІ ТУРИСТИ! УВАГА!

На домагання й для виводу українських туристів, що їдуть на Світову Виставу до Нью Йорку, Н. Я., й хочуть віділати перший наймодерніший УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ СІЧОВИЙ ДІМ при 506 — 18 Ave., Newark, N. J., подаємо до відома, що в Січовім Домі в Ньюарку можете відсвятитись добрими напिताми й перекусками та одержати всі інформації стейту Н. Дж. й Нью Йорк та Світові Вистави. — 3 Січовим привітом Український Національний Січовий Дім.

ЛОНДОН ГОРИТЬ. — Діна від пожарів у Лондоні, спричинених німецькими бомбами. Ввіддалі видно звисний «Тавер Бридж», що веде понад ріку Тамізу недалеко від «Тавер оф Лондон».

ПОДАЮ ДО ВІДОМА ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ: 14, 27, 76, 133, 152, 219, 240, 322, 359, 371, 399, 413 і 459 з NEWARK та від. 172 з CEDAR KNOLLS, N. J., що

ВАЖНІ ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

ДЛЯ ВСІХ УРЯДНИКІВ І ЧЛЕНІВ

В ПЯТНИЦЮ, 20. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 20, 1940)

в годині 7. ввечір

В ГАЛІ UKRAINIAN CENTER, 180-186 WILLIAM ST., NEWARK, N. J. На тих зборах буде присутній організатор У. Н. Союзу, В. Заєвич, який вилосить реферат про спосіб організування членів. На збори приїде також член головного езекутивного комітету У. Н. Союзу. Є багато важних справ до подогодження на цих зборах, а тому прошу всіх членів прийти конічно. 214,18 А. Шумейко, головний радний У. Н. Союзу.

УВАГА! ПАСЕРІК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ!
ЗАХОДОМ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ МІСТА ПАСЕРІКУ

ДРУГИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

В НЕДІЛЮ, 15. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 15, 1940)

У PARADISE BALLROOM, 380 RIVER DRIVE, GARFIELD, N. J.
Початок у годині 2. пополуночі. Вступ 35 центів.
До танців буде пригравати Лемко Радіо Оркестр. — Дохід призначений на поміч рідному краю, як також на Америк. Червоний Хрест.
Комітет запрошує все українське громадянство як Пасерік, Кліфтон, Гарфілд, Патерсон і інші околиці без огляду на погляди й переконання взяти громадянську участь у цій Дні. Зближаючися зима принесе страшний голод для нашої рідної і старому краю. Поміч дуже потрібна. Тому приходьте усі й приведіть своїх знайомих, а цим докажемо, що вразі потреби зможемо постояти за собою. Тож всі на Український День, а там гарно забавитесь, за що ручити.
Комітет.

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ!

НА ДОМАГАННЯ ГРОМАДИ УКРАЇНСЬКА ПРАВ. ГРОМАДА

В НЕДІЛЮ, 15. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 15, 1940)

ВЕЛИЧАВИЙ ФЕСТИВ

званий „CORN-ON-COB FESTIVAL”

НА ВЛАСНИЙ ЦЕРКОВНИЙ ПЛОЩІ 675-679 SO. 19th ST., NEWARK
До танців буде грати добрий оркестр.
Початок у 8. годині пополуночі. Вступ тільки 25 ц.

Комітет цієї громади почувається до милого обов'язку зложити оглядом дорожню сердечну подяку всім тим, що були прийняті на милому фестивалі та своєю привабливістю причинилися до так величавої задоволення й збільшення фонду на будову Укр. Нар. Дому, який має повстати на цій самій площі. Рівнож запрошується широкі знати членів участь в фестивалі, 15. п. м., на Corn-on-Cob Festival, яку то забаву приготували не з байдужим старанням як попередню, щоб публіка місцева й позамісцевська, молодь, старші й діти могли дозволити забавитися, бо це мабуть буде остання цього року забави на великій площі.
Комітет.

БАЙОН, Н. ДЖ.

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛ. ЦЕРКВА СВ. СОФІЇ В БАЙОН, Н. ДЖ.

устроє

Б-А-Л-Ь

В СУБОТУ, 14. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 14, 1940)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 35 W. 19 ST., BAYONNE, N. J.

Початок 6:30 вечором. — Вступ 35 ц.

За добру забаву ручити — Комітет.

3 ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

Наші здобутки.

Розвиток нашого національного і громадянського життя проявлявся досі найбільше в виді підтримки визвольних змагань нашого народу і матеріальної допомоги рідному краю. Інші ділянки нашого суспільного життя були майже неактуальні.

Це почасти мало оправдання, в тому, що всі ми, що працюємо по організаціях, були так заняті здобуванням і несенням допомоги нашому народові на рідних землях, що не мали змоги вести працю в іншому напрямі.

Тепер, коли перерваний контакт з краєм, і коли, не зважаючи на наші найчиріші бажання, мусимо перервати цю безпосередню допомогу краєви, ми повинні звернути нашу енергію і розбуджену вже активність в інше русло. Берімося тепер до розбудови економічної і господарської ділянки нашого життя. Від економічного стану залежать і наші національні сили.

Це зрозумів наш нарід в краю і тому до війни там йшла така інтенсивна праця над піднесенням економічного життя, про яку гарні висліди ми знаємо.

Те саме можна нам робити тут в Америці й скріпити себе економічно, щоб мати засоби до національної праці на будуче.

У Філадельфії існує Українське Будівельно-Позичкове Товариство, якого цілком є помічати своїм людям у потребі позички моргеджу на дом (реальності). Це товариство має всі можливості зросту і розбудови у велику фінансову інституцію. Треба тільки, щоб українці у Філадельфії ним зацікавилися і пам'ятали на клич: свій до свого.

Певно, що на 25 тисяч українців у Філадельфії таке товариство не тільки може вдержатися, але розростися, якщо наші люди у потребах фінансових звертатимуться до свого товариства.

Наше жіноцтво, яке вже майже всюди йде у громадській праці побіч чоловіків, повинно інтересуватися кожною ділянкою і кожним проявом нашого життя. Багато є випадків, що жінка завдає фінансовими справами в хаті, а майже нема випадку, щоб чоловік не радився з жінкою в справі купна дому, бізнесу чи зяття позички. Теж обов'язком жінки, як свідомої громадянки, є все звернути увагу чоловіка за свої інституції і пригадати, щоб з усім вдавався до своїх людей.

Згадане У. Будівельне Товариство міститься в Н. Домі 847 N. Franklin St., і кожного понеділка вечором можна там зайти та засягнути всяких бажаних інформацій.

Ми знаємо, що різні нації тут в Америці мають свої банки й інші фінансові інституції,

які дуже добре розвиваються і свідчать про бізнесовий хист і культурний розвиток народу. Тож і ми добуємо більше значіння і признання національної вартості, коли розвиваємо у себе такі самі інституції і станемо сильні економічно.

Олена Штогрин.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

САВТПОРТ, КОНН. Значущий місцевий мітинг Тов. ім. Т. Шевченка, від. 84, відбувся в неділю, 15. вересня, пополуночі в У. Н. Домі за адресою 279 Kings Highway West, Southport, Conn. Є дуже великі справи до погодження, бо через два місяці мітинг не було через торгівний сезон. Оже уряд просить всіх прийти на час і поглядати справу як слід одна за другою, яку будуть на денний порядок. Найважливіше передовення кампанія для приєднання нових членів в ряди Батьки Союзу! Чейже наші відділи не малишися поздов? — Н. Гайда, пр.: І. Сентзік, кас.; П. Дукко, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. П. Місячні збори Сестричтва Рож. Пр. Богородиці від. 36, відбулися в суботу, 14. вересня в галі церковній в годині 7. точно. Проситися членкинь, щоб ішлися на означений час, бо маємо багато важних справ до вирішення. Приходьте на збори й вирішуйте свої справи. Просимо вас, Сестри, приходити на збори і привідіть з собою нових членів якнайбільше. Ми їх радо приймемо і їх винесемо до У. Н. Союзу і до Сестричтва, а ви отримаєте велику нагороду за приєднання нових членів. — Марія Гойсак, пр.: Анастасія Гриняк, кас.; Марія Ходак, секр.

ГРИНПОНТ, Н. П. Третій кварталний збір Тов. Дістер, 310, від. відбувся в суботу, 14. вересня, в годині 7:30 вечором в галі церковній. Проситися всіх членів, щоб ішлися на означений час, бо є рішучі справи до погодження на зборах. Довідки членкині повинні вирішувати свої заклади і проситися членів приєднати нових кандидатів до Союзу і до відділу. — М. Леньо, пр.: Н. Долгу, кас.; С. Пелехатий, секр.

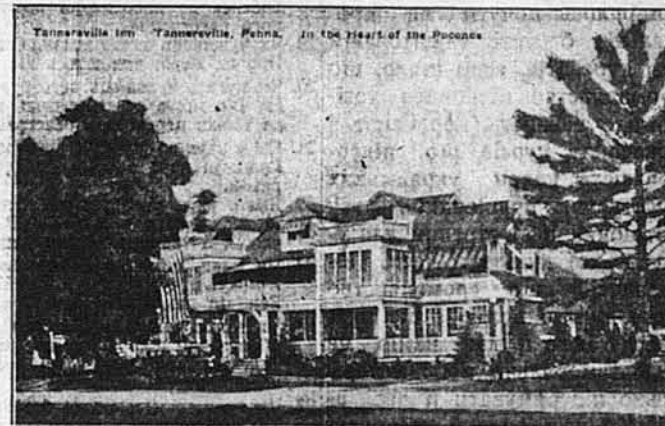
ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Бр. св. Іоана Хрестителя, від. 270, відбулися в неділю, 15. вересня, в годині 2:30 пополуночі в Н. Домі, 181-183 Фліт універс. Просимо вас, членкині, прийти на ці збори, бо маємо важні справи до погодження. — А. Буська рек, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Місячні збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, відбулися в неділю, 15. вересня, в галі по Ст. Бойків. По закінченню зборів буде братська гостина, нашо запрошується всіх членів бути присутніми. Уряд від.

СІРАКЮЗ, Н. П. Місячні збори, Укр. Тов. Стр. від. 39 відбулися в неділю, 15. вересня в годині 3. пополуночі в сали Укр. Н. Дому. На цих зборах будуть рішати важні справи, як справа похорону за бл. членкині Н. Танасієвич; інші справи і до погодження. Тож обов'язком кожного члена на ці збори прийти. Рівнож пригадується членам по можливості сплачувати свої старі заклади місячні вкладки, бо в противному разі буде здержана річка запомога в виплаті. — А. Гайдук, пр.: І. Лесюк, фін. секр.; А. Жидлик, кас.; І. Каменюк, рек, секр.

НАЙКРАЩИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ НА ВАКАЦІЙНИЙ ВІДПОЧИНОК

НЕ ПОМИНІТЬ ВСТУПИТИ НА ОБІД, ВЕЧЕРУ або ПЕРЕНОЧУВАТИ

У TANNERSVILLE INN

У TANNERSVILLE, PA.

У ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКИХ ГОРАХ ПОКОНО

ПРИ РУТІ „БОСІВ” ГРЕЙГАВІД І МАРЦ.

СМАШНІ СТРАВИ ДОМАШНЬОГО ВАРЕННЯ. — ВИГІДНІ КОМНАТИ ПОДЕННО АБО ПОТИЖНЕВО. — ПРИСТУПНІ ЦІНИ.

ВЛАСНИК УКРАЇНЕЦЬ

М. МАСЛЯК.

BETHLEHEM, PA. Bethlehem Branch 288 Lodge of St. Dymitri will hold their meeting on Sunday 15th in the usual place at 2:00 P.M. Also calling attention to those who have made loans to ask for their interest receipts. — George Zawick, Pres.; Dmetro Muszasty, Treas.; Andrew Danyluk, Secretary.

АМЕРИКАНСКА БІБЛІОТЕКА В ПАРИЖІ ВІТВОРЕНА

ПАРИЖ. — Американська бібліотека в Парижі буде повно вітворена з дня 15 вересня. Вона була замкнена три місяці з причини воєнних перемін. Директоркою бібліотеки є мис. Дорогі Рідер.

РУМУНІЯ ДАС НІМЕЦЧИНІ ЗБІЖЖЯ

БЕРЛІН. — Німецький уряд зробив з новим румунським урядом згоду про доставку Німеччині всієї надлишки збіжжя по певній згорі встановленій ціні.

Румунія каже, що цьогоріч-ні жнива гарні.

НЕМА МИЛОСЕРДЯ ДЛЯ БРИТИЦІВ

РИМ. — В повищому тоні пише тепер італійська преса. Каже, що британці несуть відповідальність за бомбардування Лондону, бо „це Англія є та, що розпочала терористичну, сапну й руйнуючу війну”. Тому годі „милосердитись над англійцями”.

ЖИДИ ПРОСЯТЬ ПОМОЧІ ЄРУСАЛІМ.

— І. Рокаг, посадики міста Тель Авів, віднісся до президента Рузвельта з проханням інтерв'ювати в справі бомбардування міста. Підчас одного такого бомбардування італійцями, минулого понеділка, згинуло 112 осіб, а 151 було ранених.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

Вдова продає дешево ФАРМУ при State Road, 183 акри плодючої землі, 100 акрів до оранки, решта ліс і пасовисько. Лім на 8 кімнат з електрикою, 27 корів, 2 биків, 3 теленів, 4 коні, свині, кури, всяка машинерія. Голоситися до: 210-14

J. TANSKI,
17 St. Marks Pl., New York, N. Y.

ДОМИ НА ПРОДАЖ

Дво-фамільний дім на продаж, 2 гуржі і одна зюта, на долині 3 кімнат і скел. Дуже дешево, \$850 готівки. \$26 сплати місячно. Доходу \$45 місячно. Добра нагода для спокійного маєра. Недалеко від ст. 800 дох. Інформація можна засягнути у: John Charko, 9 Monroe St., Passaic, N. J. 214-6

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЇ, І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

САМУЕЛ Р. НАНАІ

Український ПОГРЕБНИК

Ціна похорону навіть за \$150

433 State St., PERTH AMBOY, N.J. Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниць як далеко позв Ньюарку. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга широкі чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE, NEWARK, N. J. Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні як інший як \$150

Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel. Melrose 5-6577

ВЯЧЕСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

Історичне оповідання про цікаві шляхетські й купецькі інтриги з часів, коли історична Польща правила Україною, а турки правильно називали на неї на грабів.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.

“СВОБОДА”

81-83 GRAND STREET, P. O. BOX 344 JERSEY CITY, N. J.

WITH UNFLINCHING COURAGE TARZAN HELD HIS BOUND WRISTS IN THE FLAMES.

THE ROPE TOOK FIRE. HE JERKED HIS HANDS BACK. THE FLAMES RAN AROUND THE STRANDS, TORTURING HIS FLESH.

WHEN THE BONDS WERE WEAKENED TARZAN SNAPPED THEM LOOSE.

QUICKLY, HE BEGAN TO UNTIE HIS FEET. THE GUARD AWOKE.

Працюючи з успіхом, Тарзан звільнив остаточно себе й своїх товарищів.

„Йди в село й приведи сюди вояків” — сказав він до Кейда. „У міжчасі я буду коло слонів, Жени!”

Потім малпо-чоловік кинувся на дерева й швидко гнав вершками до слонів. Там почув він крики розпучи й болю.

Ще заки Тарзан сюди прибув, Говко й пірати з джунглів кидалися немилосердно на бідні звірята.